Міністерство освіти і науки України

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради ЗУІ
протокол №5 від 24.05.2023 р.
Голова Вченої ради, ректор ЗУІ

_____ С.С. Черничко

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПОЧАТКОВА ОСВІТА»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ **Перший (бакалаврський) рівень**
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ **Бакалавр**
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ **01 Освіта / Педагогіка**
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ **013 Початкова освіта**

Берегове – 2023

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти – бакалавра – з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта розроблена згідно з вимогами Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту».

Освітньо-професійна програма відповідає першому (освітньому) рівню вищої освіти та шостому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій. Базується на поняттях вищої освіти, представлених в тезаурусі Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти і затверджених наказом МОН України № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 р. (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12 2017 № 1648). Освітньо-професійна програма базується на компетентісному підході, філософії (принципах і цінностях) Європейського простору вищої освіти, визначених у комюніке Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта» розроблена згідно з вимогами Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», робочою групою кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського інституту імені Ф. Ракоці ІІ на основі Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 013 «Початкова освіта», затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 23.03.2021 р. №357.

Враховано розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», редакцію наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 р. № 1648, положення Закону України «Про освіту» (2017 р.), новий Державний стандарт початкової освіти, Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», пропозиції стейкхолдерів. У документі регламентовано обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття першого рівня вищої освіти – бакалавра; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

ОП «Початкова освіта» розглянута та затверджена Вченою радою Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ, протокол №5 від 24.05.2023р.

ОП «Початкова освіта» розроблена групою забезпечення на кафедрі педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти закладу вищої освіти Закарпатського угорського інституту

імені Ференца Ракоці ІІ в складі:

Гарант освітньої програми:

1. **Кучай Тетяна Петрівна** – доктор педагогічних наук (спеціальність – 13.00.01 / 13.00.07), професор кафедри педагогіки та психології

Група забезпечення освітньої програми:

2. **Поллоі Каталін Дезидерівна** – доктор філософії з галузі знань освіта/педагогіка (спеціальність – освітні, педагогічні науки)
3. **Депчинська Іветта Аттілівна** – кандидат педагогічних наук (спеціальність: 13.00.01)
4. **Йокоб Андрея Павлівна**, в.о. директора Приватного закладу "Гімназія імені П. Каталін Франгепан"
5. **Шелельо Тетяна Володимирівна**, студентка ІІ курсу магістратури спеціальності 013 «Початкова освіта»

Рецензенти:

Пріма Раїса Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

Кулін Юдіт Імріївна, директор Ужгородської загальноосвітньої школи І – ІІІ ступенів № 10 з угорською мовою навчання імені Дойко Габора Ужгородської міської ради Закарпатської області

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми) Кучай Т. П.

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Згідно з наказом МОН України від 06.11.2015 № 1151 *«Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»,* закладам вищої освіти запропоновано розробити та запровадити з 1 вересня 2017 року освітні програми й навчальні плани, відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», з огляду на зміни в Законі України «Про освіту» .

ОП першого рівня вищої освіти – бакалавра «Початкова освіта» розроблена проектною групою кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ.

До розроблення ОП залучені науково-педагогічні й педагогічні працівники кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти, інших кафедр, які забезпечують освітній процес спеціальності інституту.

Освітня програма використовувана під час:

– акредитації освітньої програми та інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;

– розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;

– розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;

– окреслення змісту навчання в системі перепідготовки й підвищення кваліфікації;

– професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітня програма базована на вимогах Закону України «Про вищу освіту», «Національної рамки кваліфікацій», а також регламентує:

– обсяг і термін навчання фахівців першого рівня вищої освіти;

– загальні компетентності;

– фахові компетентності за спеціальністю;

– перелік та обсяг навчальних дисциплін для здобуття компетентностей освітньої програми;

– вимоги до структури навчальних дисциплін.

Освітня програма використовувана для:

– складання навчальних планів і робочих навчальних планів;

– формування індивідуальних планів студентів;

– формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;

– опису інформаційної бази для формування засобів діагностики;

– акредитації освітньої програми;

– зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;

– атестації фахівців першого рівня вищої освіти – бакалавра – спеціальності 013 «Початкова освіта».

Користувачі освітньої програми:

– здобувачі першого рівня вищої освіти, які навчаються в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці ІІ;

– викладачі Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ, які готують фахівців першого рівня вищої освіти – бакалаврів – спеціальності 013 «Початкова освіта»;

– екзаменаційна комісія;

– приймальна комісія Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ.

1. Профіль освітньої програми «Початкова освіта»

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ
Ступінь вищої освіти та назва спеціальності мовою оригіналу	Бакалавр 013 «Початкова освіта»
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти – бакалавр за спеціальністю 013 «Початкова освіта»
Галузь знань	01 «Освіта / Педагогіка»
Спеціальність	013 «Початкова освіта»
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання: 3 роки 10 місяців
Професійна кваліфікація	Бакалавр початкової освіти, вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти
Цикл / рівень	НРК України - 6 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF-LLL - 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти або ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»)
Мова(и) викладання	українська, угорська, англійська
Термін дії освітньої програми	ОП до акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.kmf.uz.ua/uk
2. Мета освітньої програми	
Підготовка бакалаврів за спеціальністю 013 «Початкова освіта», які володіють професійними, фундаментальними знаннями та відповідними загальнопрофесійними компетентностями, необхідними для вирішення складних спеціалізованих задач, науково-дослідницьких завдань у професійно-педагогічній практиці початкової школи, креативним педагогічним мисленням, здатністю до науково-дослідницької та інноваційної діяльності й саморозвитку.	
3. Опис предметної сфери	

Предметна сфера (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 «Освіта / Педагогіка» 013 «Початкова освіта» **Об'єкти вивчення та діяльності:** сфера освіта / педагогіка. ***Об'єкти*** вивчення та діяльності – розвиток, виховання і навчання дітей молодшого шкільного віку; формування в них уявлень, навичок, якостей, необхідних для навчання в школі, цілісної, реалістичної картини світу, основ світогляду. ***Теоретичний зміст предметної області*** базується на таких поняттях: освіта, початкова освіта, виховання молодших школярів, навчання дітей в початковій школі, розвиток дітей молодшого шкільного віку, провідний вид діяльності дітей молодшого шкільного віку. ***Методи, методики та технології*** – словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, проблемні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні; здоров'язбережувальні технології, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно орієнтовані, діяльнісні, диференційованого навчання, методики виховного спрямування тощо. ***Цілі навчання:*** формування необхідних фундаментальних теоретико-методологічних знань та інноваційних технологій для організації освітнього процесу в закладах освіти; створення необхідних умов для реалізації індивідуально-особистісного потенціалу тих, хто навчається, що сприяє розвиткові загальнокультурних і професійних компетенцій; виконання завдань із початкового навчання, зокрема з організації навчально-виховного процесу, із застосуванням інформаційних засобів навчання; створення передумов для розвитку в студентів мотивації до збереження вітчизняної педагогічної та культурної спадщини, вивчення зарубіжного педагогічного досвіду й застосування їх у власній науково-практичній діяльності; створення умов для забезпечення в студентів

	безперервного процесу самоосвіти впродовж життя; підготовка фахівців, здатних виявляти й ефективно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми інноваційного й наукового характеру в галузі організації освітнього процесу в початковій школі; здатність володіти й застосовувати в професійній діяльності дві мови (українську, угорську). Освітня програма базована на цілях ЗВО, а саме: розвиток особистості; формування конкурентоспроможності та інноваційності регіону. ***Інструменти й обладнання**:* сучасні прилади та устаткування для наукових досліджень; ІТ-технології та комп'ютерні засоби.
Орієнтація освітньої програми	Програма має освітньо-професійну орієнтацію, базується на наукових знаннях про розвиток, навчання і виховання дітей молодшого шкільного віку, дітей з особливими потребами, на традиційних та інноваційних технологіях з метою вирішення сучасних завдань початкової та інклюзивної освіти. Освітньо-професійна програма орієнтована на академічну підготовку здобувача та ґрунтована на теоретичних знаннях і практичних дослідженнях із педагогічних та психологічних дисциплін, сучасного стану початкової освіти України. У програмі акцентовано увагу на здатності застосування методів навчання й виховання, практичних проблемах у сфері виховання дітей молодшого шкільного віку, на подальшій фаховій самоосвіті. Об'єктами вивчення постають забезпечення прав, потреб та інтересів дитини як найвищої людської цінності; реалізація завдань і функцій у сфері початкового навчання дітей молодшого шкільного віку; допомога та підтримка дітей з особливими потребами; надання соціальних, педагогічних послуг; представницькі, педагогічні, організаційно-розпорядчі та консультативно-дорадчі дії, спрямовані на підвищення навчально-виховного рівня; нормативно-правові документи, забезпечення їх

	реалізації й контролю. Програма орієнтована на наукові досягнення й дослідження в галузі педагогіки. Узято до уваги специфіку роботи вчителя початкової школи, особливості організації освітнього процесу в закладах освіти, методики навчання окремих освітніх галузей, а також загальновідомі наукові результати аналізу сучасного стану розвитку педагогічної науки і практики.
Основний фокус освітньої програми	Науки про освіту. Початкова освіта. Підготовка до професійної діяльності в початковій школі в закладах початкової освіти. Програма передбачає опанування базових і додаткових знань та навичок у галузі освіти, засвоєння компетентностей, необхідних для фахової діяльності у сфері початкової освіти, апробацію концептуальних, теоретичних і методологічних підходів до дослідження процесів та явищ, що належать до галузі освіти. Ключові слова: компетентність, програмні результати навчання, організатор початкової освіти, учитель початкової школи, освітній процес початкової школи.
Особливості програми	Унікальністю програми є те, що вона спрямована на підготовку фахівців, більшість яких, після завершення навчання на бакалавраті, працевлаштовуються переважно в початкових школах з мовою навчання угорської національної меншини. Згідно з вимогами ст. 7 Закону України «Про освіту», «особам, які належать до національних меншин України, гарантоване право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою національної меншини. Це право реалізують через створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) із навчанням мовою національної меншини поряд із державною мовою, не поширюють на класи (групи) із навчанням українською мовою». Особливістю програми є запрограмоване вивчення методики викладання в початковій школі українською й угорською мовами, щоб підготувати дітей початкової школи до вільного володіння українською та рідною мовами.

	Програма скерована на вивчення наукових психолого-педагогічних курсів, проходження педагогічних практик, що пов’язані з реалізацією науково-педагогічних досліджень у галузі початкової освіти, передбачає вивчення сучасних інтернет-ресурсів, шляхів організації освітнього процесу, формального, неформального та інформального навчання. Особливістю програми є укладення договору про програми мобільності «Makovecz» та за програмою Еразмус+ (міжнародна кредитна мобільність KA107). У ЗУІ, відповідно до освітньої програми, викладання організоване державною мовою, угорською та англійською мовами. З усіх цих мов (та інших за вибором студента) для більш удосконаленого вивчення студентам запропоновано додаткові безкоштовні курси. Науковий складник освітньо-професійної програми передбачає проведення власних наукових досліджень під керівництвом наукових керівників, оформлення одержаних результатів у вигляді наукових робіт. Цей складник програми є частиною навчального плану. Студенти мають змогу виконувати окремі складники власних наукових досліджень під час виробничих практик, а також практичних занять із дисциплін професійної підготовки. Програма базується на сучасних уявленнях про тенденції, закономірності розвитку педагогіки та методики початкової освіти. Програма дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж усього періоду навчання. Програмою передбачено навчальні дисципліни, що спрямовані на формування загальних та фахових компетентностей; дисципліни вільного вибору, що забезпечують реалізацію індивідуальних освітніх траєкторій, принципу студентоцентризму, особистісно зорієнтованої професійної підготовки.
Академічні права випускників	Можливість навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти у споріднених галузях наукових знань.

	Освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (зокрема за кордоном), що містять додаткові освітні компоненти. Набуття сучасних кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сфера працевлаштування – заклади загальної середньої освіти. Вчитель початкової школи [2331] згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (Класифікатор професій ДК 003:2010 із змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 4 березня 2016 року № 394 (зміни, затверджені наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 25 червня 2020 року № 519)).
Професійні права	Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти
Характер роботи	Організаційно-методична та адміністративна робота, яка пов’язана з організацією освітнього процесу в загальноосвітньому навчальному закладі, органах управління закладами освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль викладання і навчання – студентоцентроване, особистісно зорієнтоване, проблемно-зорієнтоване та практико-зорієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв’язання комплексних проблем у професійній галузі. Викладання передбачає проведення лекцій, семінарських і практичних занять, самостійної роботи де використовуються інформаційно-комунікаційні технології, технології розвивального, позиційного, контекстного, проектного навчання, ситуативного моделювання, інтерактивні, дослідницькі методи, робота в малих групах, мобільне навчання, самонавчання, цифрові і медійні технології та ін. У процесі проходження практик, самостійної роботи, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, курсових робіт здійснюється

	очне та дистанційне консультування студентів викладачами.
Оцінювання	*Види контролю*: вхідний, поточний, рубіжний, семестровий, самоконтроль. *Форми контролю:* усне і письмове опитування, поточні та підсумкові тестові опитування, в тому числі комп'ютерні; письмові та тестові екзамени; захисти курсових робіт, звітів про проходження практики, проектів, індивідуальних творчих завдань; контрольні роботи, есе, мультимедійні презентації та ін.; підсумкова атестація. Оцінювання навчальних досягнень студентів за 100-бальною шкалою ECTS, національною 4-бальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами. Наукову діяльність студентів оцінюють на основі кількісних і якісних показників, що характеризують рівень відповідності наукової праці вимогам до згаданих робіт. Захист наукових робіт студентів та оцінювання рівня їхньої якості підпорядковані вимогам до такого типу наукових робіт.
Обсяг освітньої програми	Обсяг освітньої програми бакалавра спеціальності 013 Початкова освіта на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС. Із загального обсягу кредитів мінімум 65% обсягу освітньої програми надається для забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за даною спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти; мінімум 15% – обсягу освітньої програми має спрямовуватися на проходження педагогічної практики зі спеціальності. Заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальністю 013 Початкова освіта. Заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої програми

	підготовки фахового молодшого бакалавра, а також молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») з не профільних спеціальностей.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі педагогічної освіти в професійній діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів початкового навчання, педагогічної роботи та вирізняється нез'ясованістю умов і вимог.
Загальні компетентності	**ЗК-1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. **ЗК-2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. **ЗК-3.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. **ЗК-4.** Здатність працювати в команді. **ЗК-5.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК-6.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК-7.** Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. **ЗК-8.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові) компетентності	**СК-1.** Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
	СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в

	професійній діяльності. **СК-3.** Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. **СК-4.** Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність. **СК-5.** Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти. **СК-6.** Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій. **СК-7.** Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. **СК-8.** Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. **СК-9.** Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу. **СК-10.** Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з

	різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами. **СК-11.** Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства. **СК-12.** Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.
7. Програмні результати навчання	
ПР-01	Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
ПР-02	Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.
ПР-03	Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.
ПР-04	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.
ПР-05	Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.
ПР-06	Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.
ПР-07	Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію

	до навчання.
ПР-08	Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
ПР-09	Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПР-10	Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.
ПР-11	Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.
ПР-12	Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.
ПР-13	Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.
ПР-14	Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.
ПР-15	Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.
ПР-16	Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних працівників, які готують бакалаврів освітньо-професійної програми «Початкова освіта»,

	відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр інституту, серед яких доктори, кандидати наук, професори, доценти, старші викладачі. Спеціальність «Початкова освіта» забезпечують: Докторів наук, професорів – 3 Кандидатів наук – 3 Доцентів – 3+1 Асистентів - 3 90 % викладачів відповідає вимогам пункту 30 Постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187». Викладачі, що забезпечують реалізацію програми, мають базову освіту, необхідну кількість публікацій у фахових, наукометричних виданнях, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, усеукраїнських, регіональних). Усі науково-педагогічні працівники підвищують кваліфікацію відповідно до укладених графіків.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення на 99,9 % забезпечує професійну підготовку бакалаврів освітньо-професійної програми «Початкова освіта», відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес проходить у спеціалізованих кабінетах, оснащених мультимедійним обладнанням. Наявні комп’ютерні класи. Комп’ютерні класи, з’єднані локальною мережею, виділений Internet-канал, точка бездротового доступу до мережі Internet. Користування Internet-мережею безлімітне. У навчальному процесі використовується безкоштовне програмне забезпечення загального призначення. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальні, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики, стадіон, тренажерні зали. Кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.
Інформаційне та	Інформаційне й навчально-методичне

навчально-методичне забезпечення	забезпечення професійної підготовки бакалаврів освітньо-професійної програми «Початкова освіта» відповідає ліцензійним вимогам. Студенти користуються фондами бібліотеки інституту. У бібліотеці є такі абонементи: абонемент навчальної та наукової літератури та абонемент художньої літератури. Бібліотечний фонд станом на червень 2021 року становить майже 131 516 прим. документів, 34 256 прим. періодичних видань, 1057 прим. електронних видань. Як альтернативу бібліотека пропонує читачам використання електронних версій видань. Через сайт бібліотеки є доступ до електронної бібліотеки, де представлена навчальна, наукова, довідкова, художня література, а також рідкісні видання. Відкритий і доступний у віртуальному просторі ресурс дозволяє читачам працювати з інформаційним контентом цілодобово. В інституті впроваджено в освітній процес та діяльність наукової бібліотеки сучасні інформаційні і комп'ютерні технології, забезпечено вільний доступу до світових освітніх та наукових ресурсів через мережу Інтернет, здійснюється постійне оновлення бази навчальної літератури та періодичних видань. У бібліотеці створено локальну комп'ютерну мережу із ПК, підключених до загальноінститутської мережі із виходом в Інтернет та зоною Wi-Fi. Навчально-методичні комплекси дисциплін розроблені відповідно до вимог.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ЗУІ та закладами вищої освіти України. Академічна мобільність реалізується через участь викладачів і студентів у наукових конференціях, навчально-методичних семінарах, тренінгах, онлайн-курсах, наукових проектах, проведеннях спільних досліджень, підготовки спільних публікацій.

Міжнародна кредитна мобільність	Згідно із законодавством. Відповідно до «Положення про академічну мобільність студентів ЗУІ» академічна мобільність передбачає можливість учасників освітнього процесу ЗУІ навчатися, викладати, стажуватися, проходити навчальну або виробничу практику, проводити наукові дослідження у партнерських ЗВО за кордоном з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін, практик тощо. Відповідно до програм студентської мобільності студенти мають можливість перебувати у міжнародних відрядженнях з метою вивчення досвіду роботи вчителів зарубіжних початкових шкіл, участі в міжнародних студентських конференціях, семінарах та ін.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	—
10. Форми атестації здобувачів вищої освіти	
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми спеціальності 013 «Початкова освіта» проводиться у вигляді комплексного атестаційного іспиту і завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр початкової освіти, вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти. Атестація здійснюється відкрито і публічно
Вимоги до атестаційного екзамену	Екзамен має оцінити рівень досягнення результатів навчання, описаних у цій освітній програмі. Рішення екзаменаційної комісії про присудження ступеня бакалавра, присвоєння професійної кваліфікації та видання диплома бакалавра за результатами підсумкової атестації студентів оголошують того самого дня в чинному порядку протоколів засідань екзаменаційної комісії.

Загальний обсяг обов'язкових компонентів:	180 кредитів	
Загальний обсяг вибіркових компонентів:	60 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	**240 кредитів**	

2. Вибіркові навчальні дисципліни

На вивчення дисциплін за вибором студента заплановано 60 кредитів, що становить 25 % від загальної кількості. Орієнтовний перелік вибіркових дисциплін може бути доповнений за рішенням кафедри на основі обговорення з академічною спільнотою, роботодавцями та студентами. Здобувачі вищої освіти мають можливість на вибір дисциплін з рекомендованого загальноінститутського переліку освітніх компонентів.

3. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ЗВО функціює система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), що передбачає такі процедури й заходи:

1) окреслення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
2) моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм;
3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників ЗВО;
4) підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників у формі стажування або проходження курсів підвищення кваліфікації з отриманням підтверджувального документа не рідше, ніж один раз на п'ять років, або через захист дисертації;
5) надання необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, зокрема для самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
6) створення інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, рівні вищої освіти та кваліфікації;
8) створення ефективної системи запобігання академічному плагіату в наукових роботах працівників ЗВО та здобувачів вищої освіти й ін.
9) Систему забезпечення ЗВО якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінює Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

4. Вимоги професійних стандартів

У ході розроблення освітньої програми ПО за спеціальністю 013 «Початкова освіта» до уваги взято професійний стандарт учителя початкової школи.

Обсяг програми за рекомендованою та вибірковою частинами

Обсяг освітньо-професійної програми становить 240 кредитів ЄКТС. Цикли загальної, професійної та практичної підготовки – обов'язкові частини програми – 180 кредитів ЄКТС (75 %). Обсяг вибіркової частини студентів – 60 кредитів ЄКТС (25 %).

Розподіл обсягу програми за видами навчальної діяльності

№	**Вид навчальної діяльності**	**обсяг,** *кред.*
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		
1.1	**Цикл загальної підготовки**	**12**
ЗП 1	Історія та культура України	3
ЗП 2	Історія та культура угорського народу	3
ЗП 3	Філософія	3
ЗП 4	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3
1.2 Цикл професійної та практичної підготовки		**129**
ППП 1	Сучасні інформаційні технології в освіті	3
ППП 2	Загальна психологія	3
ППП 3	Вікова та педагогічна психологія	5
ППП 4	Загальні основи педагогіки та вступ до педагогічної майстерності	4
ППП 5	Історія та теорія педагогіки	3
ППП 6	Дидактика та соціологія виховання	4
ППП 7	Анатомія і фізіологія дітей з основами медичних знань	5
ППП 8	Сучасна українська мова з практикумом	6
ППП 9	Сучасна угорська мова з практикумом	6
ППП 10	Дитяча література	4
ППП 11	Математика	4
ППП 12	Основи наукових педагогічних досліджень	3
ППП 13	Основи психодіагностики	3
ППП 14	Основи культури і техніки мовлення	3
ППП 15	Методика навчання української мови	6
ППП 16	Методика навчання угорської мови	6
ППП 17	Музика та методика навчання мистецької освітньої галузі	5
ППП 18	Образотворче мистецтво та методика навчання мистецької освітньої галузі	5
ППП 19	Методика навчання математичної освітньої галузі	6
ППП 20	Методика навчання природничої освітньої галузі	5
ППП 21	Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі	4
ППП 22	Технологічна освітня галузь з методикою навчання	5
ППП 23	Методика навчання соціальної і здоров'язбережувальної	6

№	Вид навчальної діяльності	обсяг, *кред.*
	та фізкультурної освітньої галузі	
ППП 24	Методика навчання інформатичної освітньої галузі	4
ППП 25	Українська мова за професійним спрямуванням	3
ППП 26	Безпека життєдіяльності	3
ППП 27	Основи інклюзивного навчання та робота з батьками	4
ППП 28	Інтегроване тематично-проектне навчання в початковій школі	5
ППП 29	Курсова робота з педагогіки та психології	3
ППП 30	Курсова робота з методик навчання освітніх галузей у початковій школі	3
	Практична підготовка та атестація	**39**
ППА 1	Польова практика	3
ППА 2	Педагогічна практика (літня)	3
ППА 3	Педагогічна практика у початковій школі	30
ППА 4	Атестація	3
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		
2.1 Дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти		**60**
Всього за програмою		**240**

5. Вимоги до структури програм дисциплін, практик, індивідуальних завдань

Результати навчання бакалавра визначаються за видами навчальної діяльності як конкретизація програмних (інтегративних) результатів навчання в програмах навчальних дисциплін, практик, індивідуальних завдань і застосовуються як критерії відбору необхідних змістових модулів та відповідних навчальних елементів.

Зв'язок освітньої програми з програмами підготовки за видами навчальної діяльності забезпечує якість вищої освіти на стадії проектування.

Програма дисципліни визначає також загальний час на засвоєння, форму підсумкового контролю, перелік базових дисциплін, вимоги до інформаційно-методичного забезпечення, вимоги до засобів діагностики та критеріїв оцінювання, вимоги до структури робочої програми дисципліни.

6. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Випускна атестація здійснюється оцінюванням ступеню сформованості компетентностей. Форма атестації – виконання кваліфікаційного іспиту із присвоєнням освітньої кваліфікації бакалавр початкової освіти, вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти. Атестація

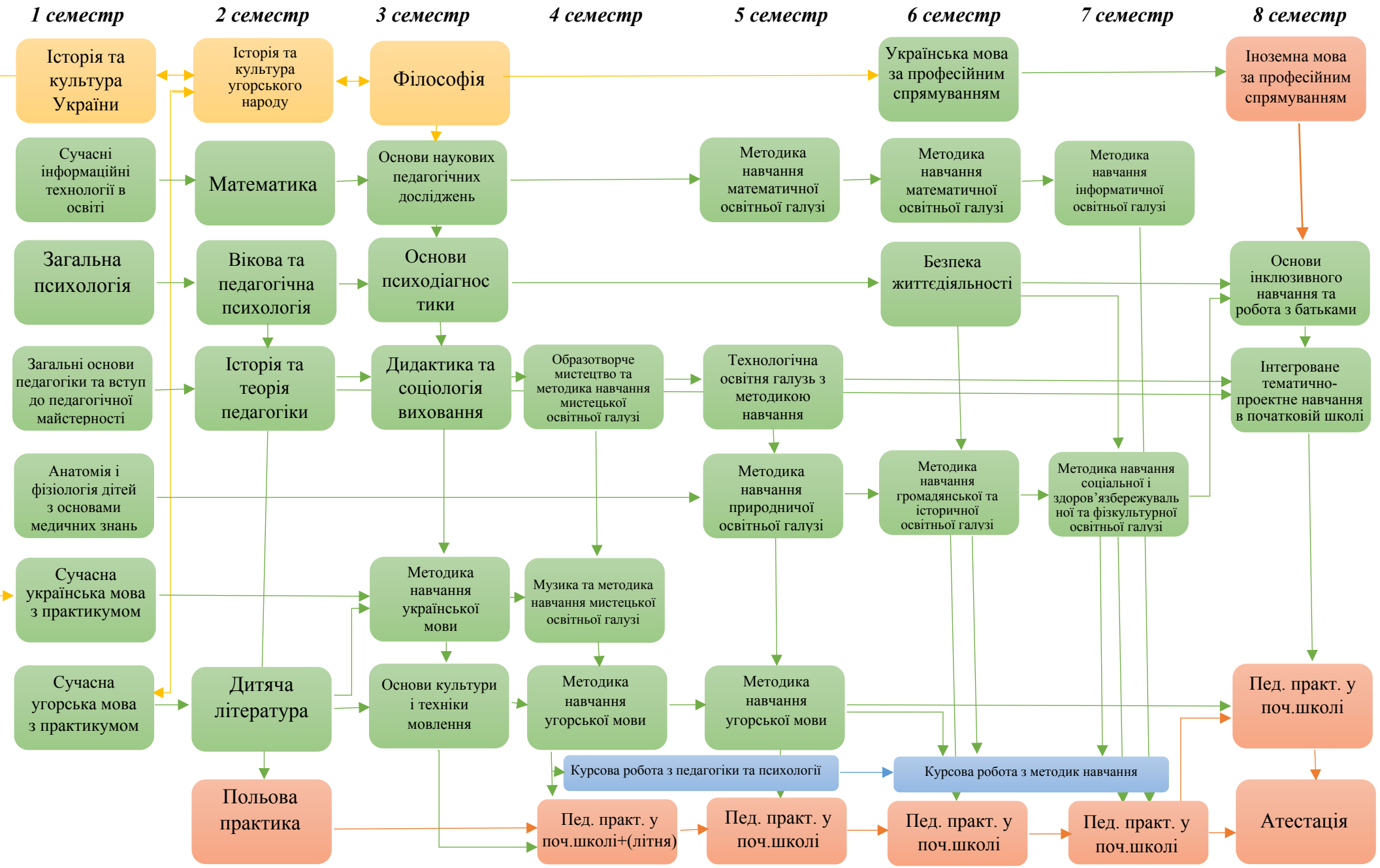
здійснюється відкрито та публічно.

7. Терміни навчання за формами

Очна форма – 3 роки 10 місяців, заочна – 3 роки 10 місяців.

8. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

«ПОЧАТКОВА ОСВІТА»

9. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Вимоги регламентовані відповідно до «Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти» («ESG»), статті 16 Закону України «Про вищу освіту». Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти реалізоване відповідно до «Положення забезпечення якості вищої освіти ЗУІ імені Ференца Ракоці ІІ», що оприлюднене на сайті інституту за адресою: www.kmf.uz.ua.

10. Прикінцеві положення

10.1. Освітньо-професійна програма має бути оприлюднена на сайті інституту до початку прийому на навчання у ЗВО згідно з «Правилами прийому».

10.2. За впровадження освітньо-професійної програми та забезпечення якості вищої освіти відповідальні завідувач випускової кафедри й гарант ОПП за спеціальністю.

11. Перелік нормативних документів, на яких базована ОП

1. Напрацювання проекту TUNING (Education) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unideusto.org/tuningeu/publications/269-reference-points-for-the-design-and-delivery-of-degree-programmes-in-education.html
2. Закон України «Про вищу освіту» (у ред. від 26.02.2021). URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
3. Закон України «Про освіту» (у редакції від 01.01.2021). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (зі змінами у редакції від 01.08.2020). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20
5. Постанова КМУ від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text
6. Національна рамка кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text).
7. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Наказ від 23.02.2021 № 357. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/013-Pochatk.osvita-bakalavr.28.07.pdf
8. Державний стандарт початкової освіти : затв. постановою

Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti

9. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf

10. Концепція розвитку педагогічної освіти. МОН України. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti

11. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584.). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx

12. Наказ Мінекономіки України №810 від 25.10.2021 р. «Про затвердження Зміни № 10 до Національного класифікатора ДК 003:2010».

13. Постанова КМУ від 29.04.2015 №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами у редакції від 01.02.2017). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п

14. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1324-18

15. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80

16. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні : [схвалена Президією Національної академії педагогічних наук України 21 квітня 2016 р.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/

17. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді [Електронний ресурс] // Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах: наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641. – Режим доступу : http://old.mon.gov.ua/ua/about

18. Концепція розвитку інклюзивної освіти [Електронний ресурс] // Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання : Наказ МОН №912 від 01.10.10 р. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/

19. Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти [Електронний ресурс] / МОН України // Про затвердження галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2013 р. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/

20. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років : Проект [Електронний ресурс / Стратегічна дорадча група «Освіта»; МОН України. – Режим доступу: http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/

21. Про запровадження навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти» : Лист Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України від 18.06.2012 № 1/9-456 / Міністерство освіти і науки; молоді та спорту України. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/29928/

22. Положення забезпечення якості вищої освіти ЗУІ імені Ференца Ракоці ІІ, [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmf.uz.ua

ДОДАТКИ

Додаток 1

1. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми «Початкова освіта»

	ЗП 1	ЗП 2	ЗП 3	ЗП 4	ППП 1	ППП 2	ППП 3	ППП 4	ППП 5	ППП 6	ППП 7	ППП 8	ППП 9	ППП 10	ППП 11	ППП 12	ППП 13	ППП 14	ППП 15	ППП 16	ППП 17	ППП 18	ППП 19	ППП 20	ППП 21	ППП 22	ППП 23	ППП 24	ППП 25	ППП 26	ППП 27	ППП 28	ППП 29	ППП 30	ППА 1	ППА 2	ППА 3	ППА 4
ЗК 1	+	+	+	+				+	+															+	+		+		+	+	+		+	+			+	+
ЗК 2	+	+						+	+	+		+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+				+	+	+	+
ЗК 3							+	+		+						+	+		+	+		+	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+
ЗК 4				+		+	+			+								+	+	+	+		+		+						+	+			+	+	+	+
ЗК 5			+			+		+		+					+	+						+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+
ЗК 6				+	+				+		+				+	+	+										+	+			+		+	+			+	+
ЗК 7	+	+			+	+	+	+		+		+	+	+			+	+	+	+					+				+	+	+		+	+	+	+	+	+
ЗК 8	+	+	+		+	+		+		+	+			+		+	+	+							+		+	+	+	+	+		+	+		+	+	+
СК 1				+								+	+					+	+	+									+				+	+			+	+
СК 2					+																							+	+		+	+	+	+			+	+
СК 3	+	+	+	+							+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 4						+	+	+	+	+																							+	+			+	+
СК 5										+						+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+			+	+	+
СК 6						+	+	+	+	+									+	+		+	+	+	+	+	+	+			+					+	+	+
СК 7										+									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+		+	+	+
СК 8	+	+	+	+											+	+	+					+		+		+	+						+	+			+	+
СК 9										+								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							+	+	+
СК 10				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+
СК 11						+	+	+									+										+			+	+						+	+
СК 12					+	+	+	+						+	+	+		+							+			+	+				+	+	+	+	+	+

2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ЗП 1.	ЗП 2.	ЗП 3	ЗП 4.	ППП 1	ППП 2	ППП 3	ППП 4	ППП 5	ППП 6	ППП 7	ППП 8	ППП 9	ППП 10	ППП 11	ППП 12	ППП 13	ППП 14	ППП 15	ППП 16	ППП 17	ППП 18	ППП 19	ППП 20	ППП 21	ППП 22	ППП 23	ППП 24	ППП 25	ППП 26	ППП 27	ППП 28	ППП 29	ППП 30	ППА 1	ППА 2	ППА 3	ППА 4
ПРН 1	+	+	+	+								+	+	+		+		+	+	+					+		+		+						+	+	+	+
ПРН 2						+		+		+						+												+		+	+	+			+	+	+	+
ПРН 3	+	+	+	+	+											+	+											+	+				+	+			+	+
ПРН 4												+	+	+				+	+	+									+				+	+			+	+
ПРН 5					+										+				+	+	+	+	+	+	+	+		+				+					+	+
ПРН 6	+	+	+	+							+	+	+	+	+						+	+	+	+		+		+				+	+	+	+		+	+
ПРН 7							+	+		+									+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+				+	+	+
ПРН 8	+	+				+	+	+			+						+										+		+		+				+	+	+
ПРН 9				+		+	+	+	+	+									+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+			+	+	+	+
ПРН 10					+		+	+	+	+								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							+	+	+	+
ПРН 11					+	+	+	+	+	+						+	+										+					+	+			+	+	+
ПРН 12								+	+	+		+	+		+				+	+		+	+			+	+	+	+		+				+	+	+	+
ПРН 13						+	+	+			+														+	+	+		+	+	+					+	+	+
ПРН 14					+	+	+	+		+	+						+								+		+			+	+					+	+	+
ПРН 15					+	+	+				+						+								+		+		+	+						+	+	+
ПРН 16						+	+	+	+	+								+											+		+		+	+	+	+	+	+